

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

Навчально-науковий інститут психології та соціальних наук

МАУП

Кафедра медичної і клінічної психології

Я.М. Раєвська

2024 р.

Схвалено на засіданні кафедри медичної і клінічної психології

Протокол №3 від 16.10.2024 р.

Завідувач кафедри І. С. Клименко

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Гештальт терапія

спеціальності: 225 Медична психологія
(шифр і назва спеціальності)

освітнього рівня другий (магістерський)
(назва освітнього рівня, ОКР)

освітньої програми: 225 Медична психологія
(шифр і назва освітньої програми)

спеціалізації: Медична психологія
(за наявності) (назва спеціалізації)

Київ МАУП 2024

Розробник (-и) робочої програми навчальної дисципліни:

Шопша Олена Леонідівна, кандидат психологічних наук, доцент кафедри медичної і клінічної психології

Робочу навчальну програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри медичної і клінічної психології
Протокол №3 від 16.10.2024 р.

Завідувач кафедри _____ І. С. Клименко
(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом (керівником) освітньої програми
225 Медична психологія
(назва освітньої програми)

16.10.2024 р.

Керівник (гарант) освітньої програми _____
(підпис)

Робочу програму перевірено
_____. _____. 20 ____ р.

Заступник директора _____ Т.В. Нич
(підпис)

Пролонговано:

на 20 ____/20 ____ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), « ____ » ____ 20 ____ р., протокол № ____

на 20 ____/20 ____ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), « ____ » ____ 20 ____ р., протокол № ____

на 20 ____/20 ____ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), « ____ » ____ 20 ____ р., протокол № ____

на 20 ____/20 ____ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), « ____ » ____ 20 ____ р., протокол № ____

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		Денна форма навчання

2. МЕТА, ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ТА КРИТЕРІЇ

Кількість кредитів - 3	Галузь знань – 22 ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я	Вибіркова	
Модулів - 1	Спеціальність – 225 МЕДИЧНА ПСИХОЛОГІЯ	Рік підготовки	
		3-й	
Семестр			
7-й			
Лекції (год.)			
14			
Змістових модулів - 2	Освітній рівень - МАГІСТР	Практичні(год.)	
Загальна кількість кредитів/годин - 3/90		30	
		Самостійна робота(год.)	
		46	
		Всього	
		90	
		Вид контролю	
		Залік	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних - 3-4 год.; самостійної роботи студента – 2-3 год.			

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ.

Метою курсу є формування професійних уявлень про основи гештальт-підходу в психології, розвиток здатності до вільного використання гештальт-термінології в аналізі психологічних явищ та міжособистісних контактів, опанування базових професійних вмінь до організації терапевтичного контакту з клієнтом, психологічних навичок перебування у контакті, коректному завершенню цього контакту. Оволодіння теоретичними знаннями даного курсу підпорядковане розвитку здатності майбутнього лікаря-психолога до практичного розв'язання професійних завдань з використанням прийомів гештальт-терапії.

Очікувані результати навчання:

Знати:

- історичні основи формування гештальт-психології та сучасні підходи до психотерапевтичної практики в гештальт-парадигмі;
- поняття гештальту, циклу контакту, причини та механізми переривання циклу контакту; базовими знаннями про структуру особистості в гештальт-психології,

психодіагностичні прояви здорового та порушеного функціонування структурних компонентів особистості;

- орієнтуватись в теорії та вміти визначати на практиці межу-контакту, перебування в стані «тут-і-тепер»;

- знати динамічні процеси взаємостосунків, які відбуваються в психотерапевтичній групі, задачі психолога в груповій роботі;

- знати задачі та форми супервізійної роботи в гештальт-психології.

Вміти:

- виявляти і аналізувати феноменологію фізичних та психічних станів клієнта, терапевта;

- вміти організовувати гештальт-сесію з урахуванням етичних принципів роботи;

- будувати психотерапевтичний діалог та взаємодію з клієнтом на основі принципів гештальт-психології;

- володіти базовими психотехніками роботи з клієнтом в психотерапевтичній роботі;

- володіти навичками рефлексивного аналізу власного практичного досвіду та вміння приймати супервізійну допомогу.

Здатність продемонструвати: розв'язання типових та складних задач і проблем у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Володіти навичками: навичку аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання; навичку вибору способів вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, прийняття та аргументації власних рішень щодо їх розв'язання; доступно формулювати думку, дискутувати, обстоювати власну позицію, тощо.

Самостійно вирішувати: завдання, пов'язані з пошуком інформації з різних джерел, для вирішення професійних завдань; практичні задачі, пов'язані з професійним самовдосконаленням; завдання розробки програми з даного курсу тощо.

Критерії оцінювання результатів навчання

Основні критерії:

- Правильність, повнота та обсяг знань, їх точність
- Якість відповіді студента (обґрунтування, грамотність, чіткість)
- Навички використання теоретичних знань та вмінь.

Оцінка з дисципліни визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності у балах, що виставляються на кожному практичному занятті за відповідною темою, кількістю балів за виконання індивідуального завдання та результату ПК. Оцінка успішності студента з дисципліни є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою. Студент отримує позитивну оцінку, якщо він виконав усі види робіт, передбачених навчальною програмою з дисципліни, відвідав усі лекції та практичні заняття, визначені тематичними планами, а за наявності пропусків – своєчасно їх відпрацював. Максимальна кількість балів, яку може набрати студент з дисципліни за поточну навчальну діяльність і виконання індивідуального завдання – 200 балів. Мінімальний пороговий рівень оцінки – 111 балів.

Орієнтовні норми оцінювання відповідей студента:

«Відмінно» – якщо студент глибоко і всебічно знає зміст курсу, ознайомлений з рекомендованою навчально-методичною літературою, науковими першоджерелами, логічно і самостійно мислить, буде правильно і повно відповідь, що викладена літературною мовою у логічній послідовності, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, пов'язує матеріал із профілем медичного вищого навчального закладу, демонструє високий рівень засвоєння знань, протягом семестру отримував переважно “5”.

«Добре» – коли студент твердо знає курс і рекомендовану літературу, добре засвоїв матеріал і аргументовано викладає його, висловлює свої міркування про ті чи інші психологічні феномени, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу. Недоліки легко виправляються при відповідях на додаткові запитання викладача. Протягом семестру отримував переважно “4”.

«Задовільно» – якщо студент в основному знає курс, ознайомлений з рекомендованою літературою, але непереконливо відповідає, плутає терміни, невпевнено почуватися, демонструє розуміння навчального матеріалу при недостатній повноті засвоєння понять або непослідовному викладі матеріалу, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутнім фахом. Протягом семестру відповідав в основному на “3”.

«Незадовільно» – коли студент не опанував зміст курсу, вкрай слабо знає загальну літературу курсу, не володіє науковими фактами, визначеннями, категоріями, правилами та законами. Відсутнє загально гуманітарне та наукове мислення, практичними навичками не володіє. Відповідь неправильна, студент виявляє незнання основних понять предмету. Часто пропускав лекції. На заняттях отримував в основному “2”.

Загальні:

ЗК 1 Здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.

ЗК 2 Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професії.

ЗК 3 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 4 Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 5 Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 6 Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 7 Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 8 Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК 9 Здатність працювати в команді.

ЗК 10 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК11 Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

ЗК12 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та

необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК ІЗ Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні:

СК 1. Здатність до збирання та критичного опрацювання, аналізу та узагальнення медичної та психологічної інформації з різних джерел.

СК 2. Здатність узагальнювати інформацію щодо суб'єктивних і об'єктивних проявів психологічних проблем, субклінічних хворобливих станів та захворювань.

СК 3. Здатність до формулювання повного функціонального діагнозу та/або діагностичного формулювання в т.ч. реєстр-синдрому з урахуванням оцінки фізичного, психічного розвитку, клінічного діагнозу та диференційної діагностики.

СК 6. Здатність до планування, організації та здійснення психологічного дослідження, використання валідного і надійного психодіагностичного інструментарію, аналізу та систематизації одержаних результатів, формулювання аргументованих висновків та рекомендацій

СК 8. Здатність до здійснення медико-психологічних інтервенцій.

СК 11. Здатність до діагностування невідкладних станів, визначення тактики і надання екстреної та невідкладної медичної допомоги.

СК 12. Здатність до практичного використання психологічного впливу та психотерапії.

СК 13. Здатність до проведення експертної оцінки психологічного стану людини та експертизи працездатності (медико-соціальної, військово-лікарської, психолого-психіатричної, судової, медико-педагогічної).

СК 15. Здатність до здійснення психологічної реабілітації населення.

Результати навчання з дисципліни:

РН 1. Обирати та застосовувати надійний діагностичний та психодіагностичний інструментарій для здійснення медичних та психологічних інтервенцій.

РН 3. Визначати попередній клінічний, психологічний, патопсихологічний діагноз, функціональний стан, здійснювати диференційну діагностику у відповідності до сучасних класифікаторів захворювань.

РН 4. Здійснювати ідентифікацію, підготовку і виконання психологічного (медико-психологічного) втручання, яке необхідне для досягнення поставленої мети, використовуючи результати психодіагностики.

РН 6. Розробляти моделі, стратегії й план дій щодо здійснення психологічних (медико-психологічних) втручань і надання послуг.

РН 7. Інтерпретувати та прогнозувати вплив лікування на перебіг хвороби/розладу з метою оптимізації програм медичної, психологічної та медико-психологічної допомоги.

РН 8. Визначати та вести (облік) контингенту осіб, яким надається медична, психологічна та медико-психологічна допомога.

РН 9. Вести медичну документацію згідно вимог чинного законодавства та стандартів,

РН 11. Проводити обстеження та/або патопсихологічну діагностику з метою прогнозування результатів лікування та/або медико-психологічної (психологічної) допомоги на всіх її етапах.

РН 12. Планувати і виконувати наукові та прикладні дослідження, спрямовані на отримання нових знань та/або створення нових технологій у сфері медичної психології.

РН 14. Розробляти та реалізовувати наукові і прикладні проекти у сфері медичної психології та дотичні до неї міждисциплінарні проекти з урахуванням наукових, економічних, правових, етичних та соціальних аспектів.

РН 15. Приймати ефективні рішення, у тому числі, в умовах невизначеності.

3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

МОДУЛЬ 1

ОСОБЛИВОСТІ ГЕШТАЛЬТ ПІДХОДУ В ПСИХОЛОГІЧНІЙ ТЕОРІЇ І ПРАКТИЦІ.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ГЕШТАЛЬТ-ТЕРАПІЇ.

Тема 1. Теорія і філософія гештальт-підходу в сучасній психології. Історія появи гештальт-терапії. Початкова структура гештальт-терапевтичної теорії. Поняття гештальту. Збудження і зростання людської особистості. «Польова перспектива» в сучасній гештальт-терапії. Логічне завершення перетворення поняття поля в основну категорію гештальт-терапії. Відношення і діяльність.

Тема 2. Роль переживання в гештальт-підході. Переживання як процес. Концепція регулятивної ролі переживання. Процес переживання як тілесний процес. Концепція діалогу. Виявлення Іншого. Сором і діалог. Простір відносин. Переживання і відношення.

Поле і простір. Простір діалогічного зустрічі. Особистість і діяльність. Суперечності в життєдіяльності як рушійна сила розвитку особистості. Воля як здатність до вчинку.

Тема 3. Цикл контакту в гештальт-терапії. Поняття циклу контакту. Етапи контактування. Механізми переривання контакту. Перенос та контр-перенос, супротив в контактуванні. Розуміння роботи поля в гештальт-підході. Емпатія. П'ятирівнева модель неврозу за Ф. Перлзом.

Тема 4. Методичні питання організації терапевтичного контакту з позиції гештальт- підходу. Професійний розвиток як процес досягнення професійної ідентичності. Теорія контакту і професійне просування в гештальт-терапії. Цінності гештальт-підходу та особисті цінності гештальт-терапевта. Етичний кодекс EAGT. Організаційні питання терапевтичного контакту в гештальт-психології. Психологічні основи контакту клієнт-психолог. Види терапевтичної позиції гештальт-терапевта. Орієнтація на процес як позиція гештальт- терапевта.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

ПРАКТИЧНІ ОСНОВИ ВИКОРИСТАННЯ ГЕШТАЛЬТ-МЕТОДУ В ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ЛІКАРЯ-ПСИХОЛОГА

Тема 5. Структура особистості в гештальт підході. Структурні складові особистості в гештальт психології. Функції Id та їх прояви в поведінці. Функції Ego, його прояви в поведінці. Функції Self. Порушення Id, Ego, Self та стратегії психологічної роботи при кожному з видів порушень.

Тема 6. Психоаналітична діагностика: розуміння типу структури особистості в терапевтичному процесі. Діагностика запиту та потреби клієнта. Типи організації характерів. Критерії визначення психотипу клієнта (за Н. Мак-Вільямс) та особливості роботи з ними.

Тема 7. Фон-фігура в терапевтичному контакті. Поняття фігури і фону в гештальт-психології. Підтримка терапевтом збудження, енергії і сили клієнта. Вибір фігури серед множинних фігур. Контрольована залученість і симпатія, спільний пошук.

Тема 8. Феноменологічна, діалогічна і процес-орієнтована позиції гештальт-терапевта. Робота з тілесністю. Специфіка терапевтичного діалогу в гештальт-підході. Поняття процес-орієнтованої позиції в терапевтичному контакті в гештальт підході.

Тема 9. Дослідження різних зон усвідомлення. Направлене усвідомлення. Перетворення злиття в контакт. Перетворення тривожності в збудження. Усвідомлення себе «тут-і-тепер». Техніки усвідомлення. Порушення самоусвідомлення (маніпулювання собою за Ф. Перлзом): ретрофлексія, інтроекція, проекція.

Тема 10. Основні принципи діяльності психолога в гештальт-підході: «тут-і-тепер», усвідомленість, межа-контакт, гомеостаз, прийняття відповідальності, експериментування, емоційна і тілесна залученість, агресія, креативність і уява.

Тема 11. Експеримент в гештальт-практиці. Мета експерименту в гештальт сесії. Хід експерименту. Поява фігури. Умови організації експерименту. Оцінка ризику. Завдання для клієнта в експерименті. Проведення експерименту. Техніка «Посилення і модерація». Техніка «Порожній стілець». Класифікація технік в експерименті. Завершення експерименту. Асиміляція досвіду.

Тема 12. Поняття творчого пристосування особистості в гештальт-підході. Поняття творчого пристосування особистості до життєвої ситуації. Цикл досвіду. Незавершені гешталти. Пре-контакт і контактування. Фінальний контакт і пост контакт.

Тема 13. Особливості групової роботи в гештальт-підході. Основні питання формування терапевтичної групи. Динаміка процесів в терапевтичній групі за програмами гештальт-терапії. Особливості відносин групи і терапевта. Проблеми групової роботи: залежна і контрзалежна група. Стратегії роботи ведучого групи з динамічними груповими процесами. Ко-тренерство в роботі з групою в гештальт-терапії.

Тема 14. Основи супервізії в гештальт-підході. Мета і завдання супервізії в гештальт-підході. Теоретична основа супервізії в гештальт-підході: феноменологічний підхід, теорія поля, теорія діалогу і теорія контакту. Організація супервізорської роботи в програмі професійної підготовки гештальт-терапевтів. Формати супервізії. Завдання супервізії гештальт-терапевтів на різних етапах навчання та основні стратегії роботи супервізора. Стадії навчальної супервізії. Етичні аспекти відносин супервізора і терапевта.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	усього	л	п	сам.р.
Модуль 1. Особливості гештальт підходу в психологічній теорії і практиці.				
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи гештальт-терапії.				
Теорія і філософія гештальт-підходу в сучасній психології	8	2	2	4
Гештальт-терапія: від теорії до методу.	6	2	2	2
Цикл контакту в гештальт-терапії.	8	2	2	4
Методичні питання організації терапевтичного контакту з позиції гештальт-підходу.	4	-	2	2
Змістовий модуль 2. Практичні основи використання гештальт-методу в професійній діяльності лікаря-психолога.				
Структура особистості в гештальт підході.	8	2	2	4
Психоаналітична діагностика: розуміння типу структури особистості в терапевтичному процесі	6	-	2	4
Фон-фігура в терапевтичному контакті	4	-	2	2
Феноменологічна, діалогічна і процес-орієнтована позиції гештальт-терапевта.	4	-	2	2
Дослідження різних зон усвідомлення.	6	-	2	4
Основні принципи діяльності психолога в гештальт підході	6	-	2	4
Експеримент в гештальт-практиці.	4	-	2	2
Поняття творчого пристосування особистості в гештальт-підході.	4	-	2	2
Особливості групової роботи в гештальт-підході.	8	2	4	2
Основи супервізії в гештальт-підході.	6	-	2	4

Всього годин:	90	10	30	50
----------------------	-----------	-----------	-----------	-----------

5. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ

№ п.п.	Тема	К-ть годин
1.	Теоретичні основи гештальт-підходу в сучасній психології.	2
2.	Гештальт-терапія: від теорії до методу.	2
3.	Цикл контакту в гештальт-терапії.	2
4	Психоаналітична діагностика: розуміння структури особистості в терапевтичному процесі.	2
5	Особливості групової роботи в гештальт-підході.	2
	Всього годин:	10

6. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Згідно робочої програми навчальної дисципліни «Гештальт психологія» семінарські заняття не заплановані.

7. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ п.п.	Тема	К-ть годин
1.	Теорія і філософія гештальт-підходу в сучасній психології	2
2.	Гештальт-терапія: від теорії до методу.	2
3.	Цикл контакту в гештальт-терапії.	2
4.	Методичні питання організації терапевтичного контакту з позиції гештальт-підходу.	2
5.	Психоаналітична діагностика: розуміння структури особистості в терапевтичному процесі	2
6.	Функції Id, Ego, Self та їх порушення	2
7.	Фон-фігура в терапевтичному контакті	2
8.	Підтримка терапевтом збудження, енергії і сили клієнта.	2
9.	Дослідження різних зон усвідомлення.	2
10.	Основні принципи діяльності психолога: «тут-і-тепер», усвідомленість, межа-контакт	2
11.	Експеримент в гештальт-практиці.	2
12.	Творче пристосування особистості в гештальт-підході.	2
13.	Особливості групової роботи в гештальт підході.	4
14.	Основи супервізії в гештальт-терапії.	2
	Всього годин:	30

8. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Згідно робочої програми навчальної дисципліни «Гештальт психологія» лабораторні заняття не заплановані.

9. САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

№ п.п.	Тема	К-ть годин
1.	Теорія і філософія гештальт-підходу в сучасній психології	4
2.	Гештальт-терапія: від теорії до методу.	2
3.	Цикл контакту в гештальт-терапії.	4
4.	Методичні питання організації терапевтичного контакту з позиції гештальт-підходу.	2
5.	Психоаналітична діагностика: розуміння структури особистості в терапевтичному процесі	4
6.	Функції Id, Ego, Self та їх порушення	4
7.	Фон-фігура в терапевтичному контакті	2
8.	Підтримка терапевтом збудження, енергії і сили клієнта.	2
9.	Дослідження різних зон усвідомлення.	4
11.	Основні принципи діяльності психолога: «тут-і-тепер», усвідомленість, межа-контакт	4
12.	Експеримент в гештальт-практиці.	2
13.	Творче пристосування особистості в гештальт-підході.	2
14.	Особливості групової роботи в гештальт підході.	2
	Всього годин:	50

10. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (далі - ІНДЗ) є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни. На індивідуальну роботу відводяться бали з поточного контролю за рішенням кафедри (Протокол від «18» червня 2021 року №21). Бали за індивідуальні завдання нараховуються студентові за різні види індивідуальних завдань і додаються до суми балів, набраних студентом на заняттях під час поточної навчальної діяльності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмного матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських, практичних занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Вид ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських, практичних занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Види ІНДЗ - підготовка повідомлення або написання реферату на основі опрацювання першоджерел на одну із запропонованих тем.

Виконання індивідуального завдання з дисципліни «Гештальт психологія» передбачає підготовку реферату на запропоновану тематику:

1. Поняття гештальту та їх видів в психотерапевтичній практиці.

2. Поняття неврозу в гештальт-психології.
3. Фази циклу контакту в гештальт-підході та їх порушення.
4. Функція Id в структурі особистості, її порушення та корекція.
5. Функція Ego в структурі особистості, її порушення та корекція.
6. Функція Self в структурі особистості, її порушення та корекція.
7. Значення «фон-фігура» в терапевтичному контакті.
8. Принцип «тут-і-тепер» в гештальт-підході.
9. Поняття усвідомленості як базова характеристика терапевтичного процесу в гештальт-підході.
10. Поняття межа-контакт в гештальт-психології та особливості його застосування.
11. Специфіка терапевтичного діалогу в гештальт-підході.
12. Поняття та роль експериментування в гештальт-терапії.
13. Розуміння роботи поля в гештальт-психології.
14. Робота з тілесністю в гештальт-терапії.
15. Специфіка терапевтичного діалогу в гештальт-підході.
16. Поняття процес-орієнтованої позиції в терапевтичному контакті в гештальт підході.
17. Робота з почуттям сорому в гештальт-підході.
18. Порушення професійної позиції гештальт-терапевта та її корекція.
19. Механізми переривання контакту в гештальт-терапії.
20. Перенос та контр-перенос в роботі з клієнтом в гештальт-підході.
21. Психологічний супротив в контактуванні та робота з ним в гештальт-підході.

11. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі викладання дисципліни застосовуються різні методи навчання:

- усне обговорення питань теми із залученням більшої частини студентів групи;
- розв'язування ситуаційних завдань;
- проведення демонстрації психологічних прийомів гештальт-терапії з аналізом та трактування і оцінкою їх результатів,
- виконання творчих завдань;
- робота в групах;
- аналіз кейсів;
- виконання письмових завдань тощо.

12. МЕТОДИ ФОРМИ КОНТРОЛЮ, РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Методами контролю є: усний, письмовий, програмований, підсумковий контроль. Формою підсумкового контролю успішності навчання з дисципліни є диференційований залік.

Диференційований залік з вибіркової дисципліни «Гештальт психологія» – це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння студентами навчального матеріалу виключно на підставі результатів поточного навчання та виконання завдань самостійної роботи і, відповідно до навчального плану, не передбачає окремого навчального заняття для приймання заліку. На останньому тематичному навчальному занятті, після закінчення обговорення теми заняття викладач навчальної групи оголошує суму балів студента за результатами поточного контролю і за виконання індивідуального завдання.

Оцінка з дисципліни визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності у балах, що виставляються на кожному практичному занятті за відповідною темою і кількістю балів за виконання індивідуального завдання.

Студент отримує оцінку «зараховано», якщо він виконав усі види робіт, передбачених навчальною програмою з дисципліни, відвідав усі лекції та семінарські заняття, визначені тематичними планами, а за наявності пропусків – своєчасно їх відпрацював, набрав загальну кількість балів не менш як 111 балів. Максимальна кількість балів, яку може набрати студент з дисципліни за поточну навчальну діяльність і виконання індивідуального завдання – 200 балів.

Самостійну роботу студентів оцінюють під час поточного контролю на практичному занятті.

Номер модуля кількість навчальних годин/кількість кредитів ECTS	Кількість змістових модулів, їх номери	Кількість оцінених практичних занять	Конвертація у бали традиційних оцінок					Мінімальна кількість балів з дисципліни*
			Традиційні оцінки				Бали за виконання індивідуального завдання	
			"5"	"4"	"3"	"2"		
Модуль 1 90\3.0	2	15	12	10	8	0	20	111

Вага кожної теми у межах курсу в балах має бути однаковою.

Форми оцінювання поточної навчальної діяльності мають бути стандартизованими і включати контроль теоретичної та практичної підготовки.

Підсумковий бал за поточну діяльність визнається як арифметична сума балів за кожне заняття та за індивідуальну роботу.

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну діяльність під

час вивчення дисципліни, вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці «5», на кількість тем у модулі з додаванням балів за індивідуальне завдання студента.

Мінімальна кількість балів з дисципліни, яку повинен набрати студент при її вивченні для отримання диференційованого заліку становить 111 балів.

Бали за індивідуальні завдання нараховуються студентові лише за умов успішного їх виконання та захисту.

Кількість балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань, залежить від їх обсягу та значущості. Вони додаються до суми балів, набраних студентом на заняттях під час поточної навчальної діяльності.

Самостійна робота студентів, яка передбачена темою заняття поряд із аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті.

ЗАГАЛЬНЕ ОЦІНЮВАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Види роботи	Сума балів
Поточна успішність (тем практичних занять – 15; 1 тема – 12 балів)	180
Самостійна (індивідуальна) робота	20
ВСЬОГО:	200

ШКАЛА ECTS

Успішність навчання студентів визначається за шкалою ECTS, яка є 7 бальною. 5-бальна нормована для успішних студентів

Оцінка за національною шкалою	Границі оцінок ECTS	Оцінка ECTS	Описання
Відмінно	170-200	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
Добре	155 -169	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
	140 - 154	C	Добре (в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
Задовільно	125 - 139	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
	111 - 124	E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
Незадовільно	60 - 110	Fx	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
	1 - 59	F	Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)

13. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Навчально-методичний комплекс вивчення дисципліни, робоча програма навчальної дисципліни, програма навчальної дисципліни, ілюстративні матеріали. Мультимедійний лекційний матеріал, опорні конспекти практичних занять, документальні фільми, рекомендована література.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ТА ЗАВДАНЬ ДЛЯ ПОТОЧНОГО І ПРОМІЖНОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ З ДИСЦИПЛІНИ

1. Автори теорії гештальт-підходу в психології.
2. Поняття гештальту.
3. Поняття поля гештальт-терапії.
4. Поняття незавершеного гештальту.
5. Поняття неврозу в гештальт-психології.
6. П'ятирівнева модель неврозу за Ф. Перлзом.
7. Цикл контакту в гештальт-терапії.
8. Переживання як процес.
9. Цикл контакту в гештальт-терапії.
10. Етапи контактування, види переривання контакту.
11. Етичний кодекс EAGT.
12. Види терапевтичної позиції гештальт-терапевта.
13. Орієнтація на процес як позиція гештальт-терапевта.
14. Структура особистості в гештальт підході.
15. Функції Id та їх прояви в поведінці.
16. Функції Ego, його прояви в поведінці.
17. Функції Self.
18. Порушення Id, Ego, Self та стратегії психологічної роботи при кожному з видів порушень.
19. Критерії визначення психотипу клієнта (за Н. Мак-Вільямс) та особливості роботи з ними.
20. Поняття фігури і фону в гештальт-психології.
21. Контрольована залученість і симпатія, спільний пошук на гештальт-сесії.
22. Направлене усвідомлення.
23. Принцип «тут-і-тепер» в гештальт-психології.
24. Поняття межа-контакт в гештальт-психології.
25. Порушення самоусвідомлення.
26. Експеримент в гештальт-практиці.
27. Поняття творчого пристосування особистості до життєвої ситуації.
28. Пре-контакт і контактування.
29. Фінальний контакт і пост контакт.
30. Динаміка процесів в терапевтичній групі за програмами гештальт-терапії.
31. Особливості відносин групи і терапевта.
32. Стратегії роботи ведучого групи з динамічними груповими процесами.
33. Мета і завдання супервізії в гештальт-підході.
34. Формати супервізії.

14. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

1. Афанасьєва Н.Є, Перелигіна Л.А. Теоретико-методологічні основи соціально психологічного тренінгу : навч. посіб. Харків : ХНАДУ, 2015. 315 с.
2. Астремська І. Прикладні методики та основи супервізії в соціальній роботі. URL: [lib.chmnu.edu.ua › rosibniki](http://lib.chmnu.edu.ua/rosibniki)
3. Бондаренко О.Ф. Психологічна допомога особистості : Навч. посіб. Харків: ФОЛІО, 2006. 239с.
4. Васьківська С.В. Основи психологічного консультування: Навчальний посібник. Київ : Четверта хвиля, 2004. 256 с.
5. Горбунова В.В. Контракт у практичній психології. *Практична психологія соціальної роботи*. 2005. 2. С. 1– 5.
6. Глива Є. Вступ до психотерапії: Навчальний посібник. Острог-Київ : Острозька академія, Кондор, 2004. С.70-83.
7. Каліна Н. Ф. Психотерапія: підручник для студ. Вишів. Київ : «Академвидав», 2010. 280 с.
8. Яцина О. Ф. Основи психотерапії : практикум. Навчально-методичний посібник. Ужгород, 2021. 80 с.

Додаткова література:

1. Карпенко Є. Самоактуалізація і адаптація: від конфронтації до кооперації: монографія. Івано-Франківськ : Нова Зоря, 2013. 272 с.
2. Карпенко Є. Методи сучасної психотерапії : навч. посібник. Дрогобич : Посвіт, 2015. 116 с.
3. Кривоніс Т.Г. Основи особистісної психотерапії. Навчально-методичний посібник. Київ : Видавничий дім „Слово”, 2011. 192 с.
4. Особливості стосунків «психотерапевт – клієнт» у сучасному соціокультурному середовищі: монографія за ред. З.Г. Кісарчук. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2017. 225 с.
5. Пеньковська Н. М. Основи психологічного консультування в методі позитивної психотерапії : навч. посіб. Тернопіль : Крок, 2014. 286 с.
6. Психологічна деонтологія: етичні кодекси. Хрестоматія. Житомир, 2003. 64 с.
7. Титаренко Т.М. Постмодерна особистість у динаміці самоконструювання. *Актуальні проблеми психології: Психологічна герменевтика* / За ред. Н.В.Чепелевої. – Київ : ДП «Інформаційно-аналітичне агентство», 2010. Том 2, вип.6. 194 с.
8. Фон Шліппе А., Швайцер Й. Системна психотерапія та консультування. Львів : ВНТЛ-Класика, 2004. 320с.
9. Boston P. Systemic family therapy and the influence of post-modernism. *Advances in Psychiatric Treatment*. 2000. Vol. 6. P.450–457.

15. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Наукова бібліотека ім. М.Максимовича www.library.univ.kiev.ua
2. Наукова бібліотека Національного університету «Києво-Могилянська академія» <http://www.ukma.kiev.ua/ukmalib>

3. Національна бібліотека України <http://www.nbu.gov.ua/>
4. Національна Парламентська бібліотека України <http://www.nplu.kiev.ua/>